

Витрати домогосподарства – сукупність платежів, які здійснюються домогосподарством з метою забезпечення його життєдіяльності, що включають витрати на придбання продовольчих і непродовольчих товарів та оплату послуг, інвестиційні витрати, податки на доходи, майно та інші сплачені поточні трансферти [1, с. 379]. Здійснюючи витрати своїх коштів, члени домогосподарства задовольняють різноманітні потреби. Задоволення потреб домогосподарства можливо двома шляхами:

використання грошових доходів, тобто здійснення грошових витрат; натуральним самозабезпеченням, яке відбувається за рахунок власної трудової діяльності [2, с. 320].

Аналізуючи структуру сукупних витрат домогосподарств, то можна дійти висновку, що найбільша частка належить витратам на споживання, необхідно відзначити загальну тенденцію до її збільшення й відповідного зменшення питомої ваги неспоживчих сукупних витрат (табл. 1).

Таблиця 1

Структура сукупних витрат українських домогосподарств за 2010 – 2014 рр., %*

Структура сукупних витрат домогосподарств,	2010	2011	2012	2013	2014 ¹
Споживчі сукупні витрати	89,9	90,1	90,8	90,2	91,6
продукти харчування та безалкогольні напої	51,6	51,3	50,1	50,1	51,9
алкогольні напої, тютюнові вироби	3,4	3,4	3,5	3,5	3,4
непродовольчі товари та послуги	34,9	35,4	37,2	36,6	36,3
Неспоживчі сукупні витрати	10,1	9,9	9,2	9,8	8,4

¹ Без урахування частини зони проведення антитерористичної операції.

* Складено автором на основі [3]

У складі споживчих витрат витрати на продукти харчування та безалкогольні напої є домінуючими. Наведені дані свідчать про збільшення питомої ваги витрат на дані товари, натомість простежується тенденція до зменшення частки витрат на непродовольчі товари.

Аналізуючи сукупні витрати в середньому за місяць у розрахунку на одне домогосподарство, можна сказати про те, що вони з кожним роком зростали, адже у 2013р. вони склали 3820,3 грн, а вже в 2014р. – 4048,9 грн, тобто на 228,6 грн більше.

Досвід країн з розвинутою ринковою економікою свідчить, що частка витрат на продукти харчування значно нижча за українські показники: питома вага витрат на продукти харчування та безалкогольні напої за 2012 рік у Республіці Корея становить близько 14,2%, а у Японії цей показник за результатами 2012 року становив близько 23,6% [4]. Що стосується країн-членів СНД, то більшість витрат домогосподарств теж припадає на придбання продуктів харчування: питома вага даних витрат у

Азербайджані сягає приблизно 65%, у Росії – 47%, у Молдові – 44%, Білорусі – 40%.

Аналіз динаміки складу і структури споживчих витрат домогосподарств України, продемонстрував прямий вплив економічних криз на зміну витрат домогосподарств України. Тому, для покращення ситуації з формуванням витрат домогосподарств, особливо в умовах економічних криз, влада повинна ураховувати головні пріоритети:

– збільшення трудових доходів і доходів від інших видів фінансово-господарської діяльності домашніх господарств за рахунок: збільшення мінімальної заробітної плати до рівня прийнятого в ЄС; мінімальна заробітної плати повинна перевищувати прожитковий мінімум як мінімум в 2 рази.

– реалізація заходів щодо подолання інфляції, яка включає: скорочення дефіциту державного бюджету, раціональне управління і використання кредитними ресурсами, збалансована експортно-імпортна політика, боротьба з розкраданням бюджетних коштів.

Література

1. Фінанси : підручник. / за ред. С. І. Юрія, В. М. Федосова. – 2-ге вид. переробл. і доповн. – К. : Знання, 2012. – 687 с.
2. Финансы. Денежное обращение. Кредит: Учебник для вузов / [Г.Б. Поляк, Л. Д. Андросова, Т. А. Башкатова и др.]; под ред. проф. Г. Б. Поляка. – [2-е изд.]. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2006. – 512 с.
3. Державний комітет статистики України [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
4. Российские реформы в цифрах и фактах [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://kaivg.narod.ru>

УДК 336.1:342

СТАН ВАЛЮТНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ ЯК СКЛАДОВОЇ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ

Щербанюк А. – ст. 4 курсу, гр. Фвн-42

Науковий керівник – к.е.н., доцент Мацедонська Н. В.

Вінницький навчально-науковий інститут економіки ТНЕУ

В обставинах пришвидшеної глобалізації світового господарства однією з найважливіших проблем в Україні є зростання ризику фінансової безпеці, що в свою чергу, призводить до виникнення загроз валютній безпеці. Саме від підтримання належного рівня фінансової безпеки залежить ефективне та дієве вирішення валютних проблем,

адже динаміка курсу безпосередньо впливає на фактори, пов'язані з ціною і ціноутворенням та, взагалі, з відтворювальним процесом.

Вагомий внесок у дослідження проблеми валютної безпеки внесли багато вчених, зокрема Л.Л. Тарангул, О.І. Барановський, А.О. Клименко, Л.М. Кравченко, І.Ф. Білько, В.І. Міщенко, А.І. Сухоруков,

Т.В. Філіпенко та інші. Але, при всій важливості та значущості проблеми, на жаль відсутні повні дослідження та аналіз проблеми, які б повністю розкривали стан валютної безпеки в Україні.

На сьогоднішній день існує беззаперечне твердження, що стійкість національної валюти, а також її конвертованість є найголовнішим атрибутом фінансової та валютної безпеки будь-якої країни. Для досягнення стабільності у цьому питанні насамперед потрібне ідеальне валютне законодавство, надійна валютна стратегія в середині країни, наявність валютних угод, валютний ринок і т.д. Валютна політика, головною ланкою якої є валютний курс національної грошової одиниці, є ключовим елементом, що зв'язує економіку України зі світогосподарським комплексом [1, с. 72].

Проте не лише слабе валютне законодавство, а й фактична відсутність відповідного обсягу і складу валютних резервів, умов конвертованості, нормального валютного паритету, ефективного валютного контролю, продуманої валютної політики, а також необґрунтований курс національної грошової одиниці, спонукали до безсистемності в цій необхідній для життєдіяльності нашої держави сфері.

На рівень валютної безпеки впливають численні фактори, що різняться за строком дії, характером прояву і впливу. Серед основних загроз валютній безпеці України можна визначити: зростання зовнішнього боргу; вплив коштів за кордон; високий рівень доларизації економіки; неефективна структура золотовалютних резервів; недосконалість валютно-курсової політики; наявність валютних ризиків; проведення незаконних валютних операцій; втручання міжнародних фінансових організацій, іноземних радників та консультантів у валютну політику України [2].

Задля підвищення валютної безпеки НБУ може вдаватися до тимчасового призупинення операцій купівлі-продажу валюти комерційними банками в межах відкритої валютної позиції, дозволу проводити операції купівлі-продажу вільно конвертованої валюти лише за заявками клієнтів під забезпечення торговельно-економічних контрактів.

Насамперед обсягом валютного ринку визначається рівень валютної безпеки. На думку експертів, обсяг валютного ринку буде відігравати роль одного з кращих і об'єктивних індикаторів просування економічної системи до постіндустріального ринкового господарства.

Залежить валютна безпека і від наявності або відсутності вимоги обов'язкового продажу валютних надходжень до України. Так, продаж валютних надходжень в Україну сприяє: зменшенню випуску в обіг національної валюти, яка забезпечена товарами; є одним із найважливіших чинників підтримання стабільності, а відтак і розвитку внутрішнього валютного ринку; сприяє підтриманню стабільного обмінного курсу в середині України; є засобом поповнення резервів НБУ [3, с. 44-45]. Безумовно, рівень валютної безпеки зумовлюється і рівнем ліцензування здійснених валютних операцій. На валютну безпеку також впливає якість прогнозування курсу валюти в країні.

Валютній безпеці України загрожують такі чинники: наявність валютних ризиків; порушення інструкцій НБУ по роботі з валютними коштами; проведення незаконних валютних операцій; неповернення в Україну іноземної валюти у визначені законами строки; внутрішня втеча іноземної валюти; розвиток кризи на світовому валютному ринку; недостатній рівень офіційних валютних резервів.

Валютна безпека характеризується певним переліком порогових показників або як їх по іншому називають - індикаторів. Причому у світовій практиці для аналізу макроекономічних ризиків постійно відслідковується рівень не тільки валютних резервів в абсолютних показниках, але й рівень пропорцій одних найважливіших агрегатів відносно інших, що, зокрема, використовується для прогнозування можливої економічної, фінансової чи валютної кризи.

Отже, на сьогоднішній день ситуація, що склалася на валютному ринку України є досить небезпечною та потребує кардинальних змін та рішучих дій. Насамперед потрібно зміцнити державну політику, яка б забезпечила ефективність та стабільність на валютному ринку України.

Література

1. Кияк А. Валютна політика в загальнодержавній економічній стратегії України. // Тенденції української економіки. - 2013. №6 - с.70 – 75.
2. Філіпенко Т. В. Проблеми валютної безпеки України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://eprints.zu.edu.ua/19150/1/Filypenko.pdf>
3. Михайличенко С. Обов'язковий продаж валютних надходжень в Україні: "за" і "проти" // Вісник національного банку України. - 2003. - №7. - с.44-45.

УДК 331.78.25

МІЖНАРОДНИЙ ВАЛЮТНИЙ ФОНД І ЙОГО РОЛЬ В РЕГУЛЮВАННІ МІЖНАРОДНИХ ВАЛЮТНО-ФІНАНСОВИХ ВІДНОСИН

Касько Т.-ст. 2 курсу, гр. Фвн -21

Науковий керівник - к.е.н., доцент Штефан Л.Б

Вінницький навчально-науковий інститут економіки ТНЕУ

У системі міжнародних економічних відносин важливу роль відіграють валютно-фінансові організації. Вони створюють умови для накопичення і перерозподілу міжнародного валютного капіталу, що дозволяє використовувати його цілеспрямовано і

ефективно. Міжнародний валютний фонд відіграє значну роль, як у розвитку економік країн-учасників, так і в розвитку світової економіки в цілому.

Міжнародний валютний фонд (МВФ) - міждержавна організація, призначена для регулювання